

N:o 30.

Ank. till Riksd. kansli den 23 febr. 1909, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af tvenne områden från förra hospitalshemmanet Köpetorp n:r 1 i Östergötlands län.

(I. A.)

I en till Riksdagen aflåten, till statsutskotet för förberedande behandling remitterad proposition (nr 33) af den 5 februari 1909 har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva ej mindre att två till förra hospitalshemmanet Köpetorp n:r 1, 1 mantal, i S:t Lars socken af Östergötlands län hörande områden, å en af förste landtmätaren Joh. Er. Linder år 1906 öfver egendomen upprättad karta betecknade, det ena, om 4 hektar 99,6 ar, med ägofigurerna n:r 313—339 samt det andra, om 58,6 ar, eller hemmanets andel i det s. k. Häradskärret med ägofiguren n:r 342, må hvart för sig från egendomen i vederbörlig ordning afskiljas och enligt 8:de och följande punkterna af kungl. skrifvelsen till domänstyrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse ifråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner försäljas med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1910, dock under villkor, att köpeskillingen för sistnämnda område skall erläggas kontant vid tillträdet samt med förbehåll om rätt för köpare af förstnämnda område att använda nu befintlig utfartsväg öfver stamhemmanets område, än äfven

att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar inflyta, må på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjänlig mark.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Vid under år 1906 å förra hospitalshemmanet Köpetorp n:r 1, 1 mantal, i S:t Lars socken af Östergötlands län hällen uppskattning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1909 af samma egendom, som lämnar mer än 600 kronor i årligt arrende, hafva uppskattningsmännen väckt förslag om afsöndring och försäljning af lägenheter från egendomen.

Med anledning häraf har domänstyrelsen, under åberopande af 7:de punkten i nådiga skrifvelsen till styrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner, underställt detta ärende Eders Kungl. Maj:ts nådiga pröfning och därvid öfverlämnat instrumentet öfver berörda uppskattningsförrättning och öfriga till detsamma hörande handlingar, däribland en af förste landtmätaren Joh. Er. Linder år 1906 öfver egendomen upprättad karta med tillhörande beskrifning.

Af handlingarna i ärendet inhämtas hufvudsakligen följande.

Egendomen, som är belägen 0,35 mil från Linköping, innehåller enligt förenämnda ägobeskrifning, med afdrag af till statens järnvägar upplåten mark, en areal af 80 hektar 61,6 ar, hvarifrån sedermera tagits i anspråk för Linköping—Ringstorps järnväg 88,6 ar.

Uppskattningsmännen vid 1906 års förenämnda förrättning föreslog, att följande jordområden måtte afsöndras och försäljas, nämligen dels det från hufvudgården genom stambanan afskilda område, som å förenämnda karta upptager ägofigurerna n:r 313—339 med en areal af 4 hektar 99,6 ar, däraf 2 hektar 59,8 ar åker, dels ock hemmanets andel i det i Åkerbo härad cirka 1 mil från gården invid sjön Roxen belägna s. k. Häradskärret, å kartan betecknad med ägofiguren n:r 342 och innehållande en areal af 58,6 ar. Köparen af förstnämnda område föreslogs skola förbehållas rätt att begagna den skogs- och gärdesväg, som öfver hemmanets öfriga ägor leder till området.

Förstnämnda område saluvärderades till 2,430 kronor, däraf 800 kronor för ståndskog. Andelen i Häradskärret äsattes ett saluvärde af 60 kronor.

I den skrifvelse, hvarmed Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande insände uppskattningsinstrumentet, förklarade sig Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande instämma i uppskattningsmännens berörda förslag.

Med anledning däraf att, enligt hvad tjänstförrättande landskamreraren i länet sedermera under hand meddelat, efter uppskattningsförrättningen skulle hafva inträffat sådana förhållanden, att det funnes fog antaga, att värdet af ifrågavarande kronoegendom väsentligt stigit, anmodade därefter domänstyrelsen i skrifvelse den 28 augusti 1908 Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande att föranstalta om förnyad arrende- och saluvärdering å densamma.

Den sålunda påkallade förnyade uppskattningsförrättningen företogs den 9 september 1908. Uppskattningsmännen hafva väl ansett hemmanet betinga ett högre arrende än vid förra uppskattningen beräknats, men ej kommit till andra saluvärden å de därvid till försäljning föreslagna områdena än desamma då åsatts.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande har icke haft något att erinra mot hvad i förevarande hänseende vid förrättningen förekommit.

För egen del har domänstyrelsen biträdt Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes yttrande.»

Åberopande i öfrigt hvad i detta ärende förekommit och med hänsyn jämväl därtill, att erforderliga försäljningsåtgärder uppenbarligen icke under några förutsättningar kunde hinna verkställas före nu löpande arrendeperiods utgång, hemställde departementschefen dels att Kungl. Maj:t måtte anbefalla domänstyrelsen att under ett år från den 14 mars 1909 ombesörja skötsel och vård af ifrågavarande egendom på de för kronan förmånligaste villkor, som kunna betingas, dels ock om aflåtande af förevarande proposition.

Då utskottet för sin del icke har något att erinra emot framställningen i fråga, får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 23 februari 1909.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.
